

Apostel Thomas Kerk
www.pgenschede.nl/atk

Ds Jaco Zuurmond
12 april 2015 – 2e Paaszondag
Hooglied 5,2-8
1Johannes 5,1-6
Johannes 20,24-31

Gemeente van de Opgestane,

In de Paastijd, de tijd tussen Pasen en Pinksteren... de tijd dus waarin de kerk gedenkt dat de Opgestane veertig dagen lang onder ons stervelingen heeft verkeerdt, gewoond, geleefd... in de Paastijd lezen wij het boek Hooglied, het Lied der Lieder. En deze eerste zondag ná Pasen zet het rooster gelijk hoog in. We lezen een van de meest spannende passages uit dit oude liefdeslied. Het erotisch hoogtepunt zagezegd. De spanning druipet er – letterlijk – vanaf. Sommige exegeten aarzelen niet om uit te leggen hoe dubbelzinnig de beelden zijn, die in deze passage voorbij komen. Onder het motto: A dirty mind is a joy forever, laten we die discussie vanmorgen maar voor wat ze is. Maar wel constateren we dat vandaag het hele lichaam mee doet in de lezing van vandaag: het hoofd de haren, de handen, de vingers, de voeten. Het hele lichaam siddert. Over dat lichaam moeten we het hebben vandaag. Over ons lichaam. Over onze handen, onze vingers, over onze voeten, onze haren, ons hoofd. Over aanraking, tinteling, kriebels, siddering. Over begeerte. Over warmte. Maar als het over ons lichaam gaat, dan moeten we het ook hebben over de wonden die geslagen worden, de gaten die vallen, functies die uitvallen. Over pijn, aftakeling, gebrek. Niets zo kwetsbaar als ons lichaam. En misschien wel nergens is onze kwetsbaarheid zo voelbaar als in onze seksualiteit. De schok over wat niet meer kan, wat niet meer is. Weg, weggegaan, geen antwoord – zong het meisje van het Hooglied. En de radeloosheid is éven voelbaar als de spanning in de eerdere verzen. Een mens is zo kwetsbaar in haar of zijn seksualiteit – omdat seksualiteit omgaan is met je kwetsbaarheid. Samen omgaan met elkaars kwetsbaarheid. Maar daarmee kan het ook zo mis gaan. Als je seksualiteit misbruikt wordt door macht. Als het vertrouwen dat je geeft beschaamd wordt. Als jouw seksuele geaardheid niet wordt erkend door je familie, door je kerk. Dat raakt je diepste ik. Tot in je diepste ik word je dan gekwetst.

Ondertussen is er in de voorbije 50 jaar ongekend veel veranderd in onze omgang met seksualiteit. Taboes zijn er veel minder dan vroeger – zo lijkt het tenminste. Waar vroeger seks iets was van de binnenkamer, of van afgeplakte tijdschriften in een hoekje van het tijdschriftenstalletje, daar lijkt nu alles open. In 1967 las Phil Bloom naakt de krant op televisie, en Nederland was te klein. Anno nu verhullen billboards op straat nauwelijks nog iets. En thuis is de meest expliciete seks met één klik op de muis of op de afstandsbediening beschikbaar. We zijn ongekend veel vrijer geworden, waar het de seksualiteit betreft. Kennis over seksualiteit is zo veel makkelijker beschikbaar. Maar is de seksualiteit daarmee ook minder kwetsbaar? Die beelden brengen ook een norm met zich mee. Seks wordt een zaak van esthetiek, van buitenkant, van schoonheid. Van perfecte lichamen en ultieme standjes. Seks wordt geobjectiveerd. En ontstaat daarmee niet weer een nieuwe kwetsbaarheid? Dat we door al dat focus op de buitenkant van onszelf vervreemden... nota bene juist in onze seksualiteit. De taboes zijn doorbroken... denken we... maar is dat wérkelijk zo? Is ook onze onderlinge openheid toegenomen? Durf je elkaar echt te vertellen wat je fijn vindt, en wat niet? Durf je echt samen te zoeken, naar samen. Want in de seks geldt wat ook geldt in geloof: wie gevonden heeft heeft nog niet goed gezocht. Durf je eerlijk te zijn, naar jezelf toe, naar je partner toe? Want het beeldscherm kan helpen, maar het leidt ook af. Je zult élkkaar aan moeten leren kijken, diep in de ogen moeten leren kijken. Gevoelens aftasten, van jezelf niet minder dan van de ander. Daar samen communicatie voor vinden. Waarmee je samen weer verder kunt zoeken. Een zoektocht zonder einde. Goede seks is zo veel meer dan Prestatie. Het menselijk orgasme is een mooi cadeautje van de schepper, maar ons lichaam kan nog zo veel meer. We kunnen nog zo veel meer liefde tonen, warmte laten voelen? Durf je het samen te zoeken? Durf je het te benoemen?

Seksualiteit is omgaan met je kwetsbaarheid, samen omgaan met elkaars kwetsbaarheid. Ook als je ouder wordt. Als het lichaam gaat haperen. Als het allemaal niet meer zo vanzelf gaat – bewegen, opwinding. Als het ook allemaal niet zo mooi meer is. Als de littekens komen, die nooit meer weggaan. Vreselijke littekens, die je vol raken in je mannelijkheid, je vrouwelijkheid.

In de film *chroniques sexuelles d'une famille d'aujourd'hui* staat de hoofdrolspeelster naakt voor de spiegel. Met haar handen trekt ze haar borsten wat omhoog. Zal ik ze wat laten verstevigen? Laten we zeggen, tien jaar terug? En – tegen haar man – aan die rimpels om je ogen valt ook wat te doen.

De reactie van haar man is de mooiste zin van de film: Wil je niet samen oud worden met mij?

Samen omgaan met elkaars kwetsbaarheid, een levensweg lang. Uiterste intimiteit.

Daar is niet één goede weg. Daar is alleen maar jÓuw weg, de weg van jullie samen. Ik moet denken aan dat oude echtpaar dat op hun oude dag besloot om de hoofdeinden van hun lits-jumeaux tegenover elkaar te plaatsen. Het bed was voor hen niet meer de plaats om elkaar aan te raken. Maar wél om elkaar aan te kijken. Het was de plaats van het betere gesprek. En zo, tegenover elkaar liggend, oog in oog, bleef hun bed een plaats van heerlijke intimiteit. Uiterste intimiteit. In alle kwetsbaarheid.

Maar daarnaast was er ook een echtpaar waar juist de geestelijke nabijheid moeilijker werd. Leven werd moeilijk. Samen leven werd ook moeilijk. Niet alleen het lichaam, maar ook de geest werkte niet meer mee. Maar elke avond gingen ze samen naar bed. En elke avond waren er die handen, die elkaar vonden. Elke avond vielen ze hand in hand in slaap. Uiterste intimiteit.

Tegelijk weet ik maar al te goed hoe gezegend mensen zijn die zo een weg voor samen vinden, ook in de ouderdom. Zo vaak lukt het niet. Zo vaak is het zo moeilijk. Samen lichamelijk oud worden valt niet mee. Als er überhaupt al een samen is...

Maar juist daarom geldt eens te meer, als je jong bent. Zoek. Zoek de ander, zoek jezelf. Zoek de eerlijkheid, de openheid. Neem er tijd voor, maak er ruimte voor. In het groot, maar ook in het klein. Laat het zien, laat het voelen als je blij bent de ander weer te zien. Die kus bij het vertrek en bij het weerzien, het is meer dan die éne kus. Het is een weg die je samen gaat. En de weg is het doel. Leer samen omgaan met je kwetsbaarheid. De intimiteit die mogelijk is tussen mensen is zo kostbaar. Levenslang.

Goede mensen, vorige week hebben wij Pasen gevierd. Even stegen we boven onszelf uit. Even mochten we leven in het visioen: Even terug in Eden. Man en vrouw in de tuin. En zij schaamden zich niet voor elkaar. Even niet de angst dat de kwetsbaarheid zich tegen jou keert. Waar Hij, ons Hoofd, is voorgegaan, is voor het lichaam nu vrij baan, zo zongen we tijdens de Paasmorgen zelfs. Hebben we beseft wat we zongen?

Vandaag komen we de Opgestane tegen. Hij toont ons zijn lichaam. Hij toont ons zijn wonden. Het bijzondere van de Bijbelse opstandingsverhalen is dat Jezus niet als de perfecte mens opstaat uit zijn graf. Je herkent de opgestane aan zijn littekens – welke ónze littekens zijn. In het paasleven wordt het verleden niet uitgewist, als was het nooit gebeurd. De wonden die geslagen zijn, eens en voor al, worden niet ontkend. Als dat zo was, dan ging Pasen aan onze sterfelijkheid, en daarmee aan ons leven voorbij.

In de Opgestane mogen wij onze kwetsbaarheid herkennen. Voluit. De wonden die geslagen zijn, de gaten die gevallen zijn. Die krijgen een plaats in de Opstanding. Ons geschonden lichaam wordt leven aangezegd. Liefde aangezegd.

‘Leg je vingers hier en kijk naar mijn handen, en leg je hand in mijn zij’ zo wordt aan Thomas gezegd.

In het licht van het Hooglied besef je ineens hoe uiterst intiem dit is.

Zo intiem mogen mensen, vanuit de opstanding, met elkaar leven.

Amen